

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobce: **V. P.,** zastoupený Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy,** se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 2. 2010, č. j. MHMP 1045491/2009, ze dne 5. 2. 2010, č. j. MHMP 1040461/2009, ze dne 5. 2. 2010, č. j. MHMP 1045480/2009, ze dne 8. 2. 2010, č. j. MHMP 1045434/2009, ze dne 8. 2. 2010, č. j. MHMP 1045443/2009, ze dne 8. 2. 2010, č. j. MHMP 1045404/2009, ze dne 8. 2. 2010, č. j. MHMP 1045418/2009, ze dne 8. 2. 2010, č. j. MHMP 1045459/2009, ze dne 8. 2. 2010, č. j. MHMP 1045470/2009, o ustanovení advokáta, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2010, č. j. 4 Ad 22/2010 - 50,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2010, č. j. 4 Ad 22/2010 - 50, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 13. 4. 2010, č. j. 4 Ad 22/2010 - 50, kterým mu byla ustanovena zástupkyně Mgr. Dagmar Rezková Dřímalová, advokátka.

Rozhodnutí městského soudu vycházelo z toho, že jsou splněny podmínky pro ustanovení zástupce z řad advokátů ve smyslu § 35 odst. 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel proti tomuto usnesení městského soudu podal kasační stížnost, kterou odůvodnil tím, že je invalidní, těžce zdravotně postižený (zejména ve smyslu

pohybového a podpůrného aparátu). Pro svá těžká zdravotní postižení není schopen ustanovenou advokátku v Praze (vzdálené cca 100 km od bydliště žalobce) navštívit, radit se s ní, nemá ani dostatek finančních prostředků na zkopírování příslušných listin a jejich odeslání ustanovené advokátce. Proto žádá o změnu v ustanovení zástupce jiným advokátem z Č., aby svá práva mohl vykonávat.

Usnesení městského soudu bylo stěžovateli doručeno dne 20. 4. 2010, kasační stížnost byla podána dne 21. 4. 2010.

Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.) a tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud konstatuje, že za situace, kdy bylo kasační stížností napadeno usnesení, kterým městský soud ustanovil stěžovateli zástupkyni z řad advokátů, připadá v úvahu kasační důvod zakotvený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť může jít o vadu řízení spočívající v porušení stěžovatelových procesních práv. Nejvyšší správní soud za této situace napadené usnesení krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Podle § 35 odst. 8 věta první s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku rozšířeného senátu ze dne 21. 12. 2009, č. j. 7 Azs 24/2008 - 141, dovodil, že *„Jestliže účastník řízení splňující předpoklady pro ustanovení zástupce podle § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhne ustanovit svým zástupcem konkrétní osobu a zjistí-li soud, že takový návrh je opřen o rozumné a věcně oprávněné důvody, pak zpravidla takovému návrhu vyhoví“*. Tyto závěry se uplatní obdobně i v nyní projednávané věci k posouzení otázky vhodnosti ustanovení konkrétního zástupce stěžovateli, neboť ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. je konkrétním projevem ústavně zaručeného širšího práva na právní pomoc v řízení před soudy (čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) a právo na právní pomoc i v rámci řízení před správními soudy je *„nezbytné pro zachování principu rovnosti účastníků v jejich procesním postavení a možnostech“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2006, č. j. 2 As 2/2006 - 50, č. 1011/2007 Sb. NSS). Právo na ustanovení zástupce je rovněž dle nálezu Ústavního soudu ze dne 15. 1. 1997, sp. zn. II. ÚS 229/95 (č. 5/1997 Sb. ÚS) *„integrální součástí práva na právní pomoc, je třeba na něj nazírat z hlediska materiálního.“* Důraz přitom musí být také současně kladen zejména na zajištění maximální možné reálné ochrany práv účastníků řízení a ustanovení zastoupení by nemělo být v žádném případě zastoupením jen formálním (iluzorním).

V projednávané věci není sporné, že navrhovatel splňuje podmínky dané ustanovením § 35 odst. 8 s. ř. s. (předpoklad osvobození od soudních poplatků a je-li zastoupení třeba k ochraně práv účastníka) a spornou zůstává jen rozhodnutí městského soudu o volbě konkrétního zástupce z řad advokátů, kdy je mu stěžovatelem vytýkáno, že mu ustanovil advokátku se sídlem v Praze, přestože stěžovatel bydlí v Č., je zdravotně

postižený a nemůže tedy své právo na právní pomoc v řízení před soudem fakticky řádně realizovat.

Nejvyšší správní soud musí této námitce stěžovatele přisvědčit, protože stěžovatel již při podání žaloby a návrhu na ustanovení zástupce z řad advokátů osvědčil svou finanční tíseň (potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce ze dne 18. 3. 2010 /vz. č. 060 o. s. ř./ a dále např. sdělení o změně výše přídavku na dítě ze dne 8. 1. 2010, oznámení o přiznání dávky státní sociální podpory ze dne 21. 7. 2009, potvrzení o poskytnutí dávky pomoci v hmotné nouzi - příspěvku na živobytí ze dne 10. 3. 2010), jakož i svůj zdravotní stav (např. vyjádření ošetřující lékařky žalobce ze dne 24. 3. 2010, podle kterého v případě stěžovatele jde o pacienta s těžkým chronickým postižením pohybového aparátu, z něhož mimo jiné vyplývá obtížný transport na delší vzdálenosti prostředky hromadné dopravy). Je přitom nepochybné, že k tomu, aby právní zastoupení mohlo vůbec plnit svůj smysl, je nezbytná komunikace mezi zastoupeným (stěžovatelem) a ustanoveným zástupcem (advokátem), která by neměla narážet na neúměrné obtíže. S ohledem na výše uvedené tedy shledává Nejvyšší správní soud ve stížnostní námitce stěžovatele uváděné důvody za věcné a racionální, protože s ohledem na zdravotní stav a finanční poměry stěžovatele, který bydlí v Č. a ustanovená advokátka má sídlo v Praze, je bez dalšího zřejmé, že komunikace mezi ní a stěžovatelem nutně musí narážet na nepřiměřené objektivní komplikace popsané stěžovatelem, které jsou způsobilé mařit účel právního zastoupení stěžovatele.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost stěžovatele důvodnou a Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Krajský soud je v dalším řízení právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku vázán (§ 110 odst. 3 s. ř. s.) a ustanoví stěžovateli jiného zástupce z řad advokátů při zohlednění výše naznačených kritérií. Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. listopadu 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda

senátu